

catechese

Moet je lezen!

CATECHESELES TIENERS

WYCLIFFE

Tieners uitdagen om (opnieuw)
op avontuurlijke wijze de Bijbel
te lezen en te ontdekken dat het
Gods Woord is voor hun leven.

Achtergrond & doel

ACHTERGROND

Deze les werd ontwikkeld door Wycliffe en HGJB. Het stimuleren van Bijbellezen zit in het DNA van Wycliffe, waardoor deze les zeer passend is in het aanbod aan kerken. De les bestaat uit twee verschillende varianten: één voor tieners met een avonturenkaart en één voor jongeren met vragenkaartjes.

DOEL

Tieners uitdagen om (opnieuw) op avontuurlijke wijze de Bijbel te lezen en te ontdekken dat het Gods Woord is voor hun leven. Voorbeelden van dichtbij en ver weg, uit het verleden en het heden inspireren hen daarbij. Ook krijgen ze handvatten om in hun eigen omgeving een Bijbelverteller te zijn.

Twee varianten

Tieners

met een avonturenkaart

Jongeren

met vragenkaartjes

Werkwijze

In deze catecheseles gaan tieners zelf actief aan de slag. Ze worden op een verrassende manier uitgedaagd om de Bijbel te lezen en de relevantie van Gods Woord voor hun leven te ontdekken. Dit doen ze door samen een route te lopen op de avonturenkaart. De voorbereiding ligt bij de predikant, catecheet of mentor, maar de uitvoering hebben de tieners grotendeels zelf in de hand.

Essentieel

De onderdelen met 'essentieel' zijn belangrijk om te behandelen. Houd tijdens de les in de gaten of deze al aan de beurt zijn gekomen: **Verrekijker**, **richtingwijzer 1**, **richtingwijzer 4**, **dieper graven 2** en **reisleiders**.

Zie hieronder een overzicht van de onderdelen:

Verrekijker

Zijpaadjes

Richtingwijzers

Dieper graven

Bonustrack

Reisleiders

Samen duren de onderdelen ongeveer 70 minuten. Verdeel deze les daarom bij voorkeur over twee momenten.

Vorbereiding & start

Vorbereiden

Zorg dat de avonturenkaart geprint is op A3 en print ook de Bijbelpuzzel. Handig om vooraf te openen: het filmpje over de Vanuma, de pagina van HGJB over Bijbellezen en het verhaal op de website van Wycliffe.

Stapsgewijs

1

Begin de les zoals gebruikelijk.

2

Leg de avonturenkaart in het midden.

3

Laat de tieners om de beurt een volgend onderdeel op de kaart kiezen.

4

Licht vanuit de handleiding toe wat de vraag of opdracht is.

5

Laat de tiener reageren op de vraag of opdracht. Ga hierover met elkaar in gesprek. Daarna is de volgende tiener aan de beurt.

6

Houd de tijd in de gaten. Verdeel de les bij voorkeur over twee momenten.

Handleiding

In het schema staan de diverse onderdelen van de avonturenkaart met een tijdsindicatie. De onderdelen met 'essentieel' zijn belangrijk; zorg dat die in ieder geval aan bod komen tijdens de les.

Onderdeel	Uitleg	Tijdsindicatie
 Verrekijker ★ Essentieel	Filmpje: wat ver weg is, haal je dichterbij.	5 minuten
	Zijpaadje 1	Weetjes over Congo
	Zijpaadje 2	HGJB en Bijbellezen
	Zijpaadje 3	Verhalen van Wycliffe
	Richtingwijzer 1 ★ Essentieel	Ds. Bert-Jan Mouw
	Richtingwijzer 2	John Wycliffe
	Richtingwijzer 3	Bijbelvertaler Congo
	Richtingwijzer 4 ★ Essentieel	Koning Josia (Bijbelstudie)
	Dieper graven 1	Rotsblokken
	Dieper graven 2 ★ Essentieel	Goud
	Dieper graven 3	Cijfers
 Bonustrack	Woordspelletje	5 minuten
 Reisleiders ★ Essentieel	Vertalen is vertellen	10 minuten

Tip: de totale tijd van alle onderdelen samen is langer dan één catecheseles. Kies bewust of verdeel het materiaal over twee lessen.

Uitwerking

1

Verrekijker

★ Essentieel

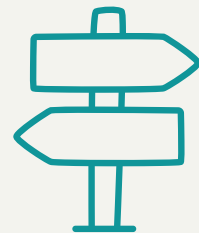
Bekijk het filmpje over de Vanuma in Congo. Je ontmoet hier onder anderen Furaha Kibibi. Waarom is de Bijbel voor haar zo belangrijk? Wat wil je verder uit dit filmpje onthouden?

2

Zijpaadjes

Korte stops onderweg. Ontdek weetjes over Congo, HGJB en Wycliffe.

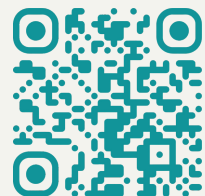

Weetjes over Congo

- In Congo worden wel 215 talen gesproken. Er is dus nog veel werk te doen om in elke taal de Bijbel te vertalen!
- Bijbelvertalers niet alleen gedrukte Bijbels uitgeven, maar de vertaling ook vaak als audiobijbel inspreken? Zo kunnen mensen die niet kunnen lezen of geen Bijbel hebben, toch naar de Bijbel luisteren!
- Er in Congo ontzettend veel geweld en extreme armoede is? Het vertalen en lezen van de Bijbel geeft juist mensen in zulke moeilijke omstandigheden veel hoop.

HGJB en Bijbellezen

De HGJB is een jonge enthousiaste organisatie die zich inzet voor kinderen, tieners en jongeren in de Protestantse Kerk Nederland. Zoek via de QR-code de pagina eens op en bekijk wat de HGJB jou te bieden heeft als het gaat om Bijbellezen.

Verhalen van Wycliffe

De organisatie Wycliffe zet zich in om de Bijbel, Gods Woord, voor iedereen op de wereld toegankelijk te maken. Ga naar de pagina met verhalen op de website van Wycliffe, kies er een uit en lees met elkaar dit verhaal. Wat leer je in dit verhaal over de kracht van de Bijbel?

3

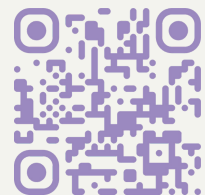
Richtingwijzers

Ds. Bert-Jan Mouw ★ Essentieel

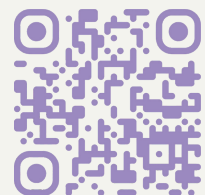
Een van de richtingwijzers in deze catecheseles is ds. Bert-Jan Mouw. Hij sprak op de HGJB-Kerstconferentie en heeft een groot hart voor jongeren.

- Kijk het filmpje waarin ds. Mouw 3 tips geeft.
- Welke tip kan jou helpen om de Bijbel serieus te nemen?
- Welke tip spreekt jou het meest aan?

John Wycliffe

In de geschiedenis hebben veel mensen zich ingezet om de Bijbel voor iedereen beschikbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan Maarten Luther, die een Duitse Bijbelvertaling maakte voor de gewone mensen. John Wycliffe is ook zo iemand. Maak kennis met John! Lees de bijlage bij deze opdracht. Beschrijf in eigen woorden wie John Wycliffe was en waarom zijn werk zo belangrijk is geweest.

Bijbelvertaler Congo

Richtingwijzers zijn er in de geschiedenis, maar ook vandaag de dag. In deze richtingwijzer ontmoet je een Congolese Bijbelvertaler. Misschien heb je het filmpje al bekeken bij het onderdeel 'verrekijker'. Bekijk het filmpje dan nog een keer of doe beide opdrachten tegelijkertijd.

In het filmpje zie je onder andere Bijbelvertaler Ézéchiël. Hij zegt: "We gaan het doen, wat het ook kost, totdat de Vanuma de Bijbel hebben."

- Waarom wil Ézéchiël zo graag de Bijbel vertalen voor de Vanuma?
- Wat wil je verder onthouden uit dit filmpje?

Koning Josia ★ Essentieel

Een van de richtingwijzers in deze catecheseles is koning Josia. Hij doet een bijzondere ontdekking. Pak de bijlage Bijbelstudie erbij en duik samen in deze geschiedenis met behulp van de vragen.

4

Dieper graven

Rotsblokken

Dieper gravend in de Bijbel, kun je nogal wat rotsblokken tegenkomen. Je stoot je eraan en zou ze het liefst uit de weg ruimen.

Bijbellesen gaat niet vanzelf, er zijn allerlei redenen om de Bijbel gewoon naast je neer te leggen. Verdeel de groep in tweeën. De ene groep bedenkt vijf redenen om de Bijbel níet te lezen en presenteert die redenen. De andere groep gaat ertegenin met vijf argumenten om de Bijbel wél te lezen.

Goud ★ Essentieel

Hoe dieper je graaft, hoe groter de kans dat je een schat vindt. Met de Bijbel heb je goud in handen!

Lees een voor een de stellingen voor en laat de tieners gaan staan als ze hiermee instemmen.

Praat er dan even met elkaar over door waarom je goud in handen hebt als je de Bijbel leest.

- In de Bijbel ontdek je wie Jezus is en wat Zijn verlossingswerk aan het kruis betekent.
- Het lezen van de Bijbel geeft hoop voor de toekomst.
- De Bijbel is geen oud stoffig boek, maar God spreekt daarin ook vandaag tot jou.
- De Bijbel verbindt je met christenen over de hele wereld die in dezelfde God geloven.
- Door de Bijbel te lezen, snap je de wereld van vandaag steeds beter.

Cijfers

Bij dieper graven let je niet alleen op jezelf en jouw Bijbelgebruik. Je kijkt ook naar de mensen om je heen. Hieronder staan drie feitjes op een rij.

Maak een match van de volgende woorden met de feitjes:

Verrassend/logisch/bijzonder/gaaf/teleurstellend/hoopgevend/erg/mooi/anders ...

1. De Bijbel is nog steeds het meest gelezen boek ter wereld. De verkoop nam in het afgelopen jaar zelfs in Nederland weer toe.
2. 43 procent van de jongeren die meededen aan het HGJB-onderzoek over Bijbelgebruik, leest niet of bijna nooit zelf de Bijbel.
3. In 2025 werd er in 4.459 talen aan een Bijbelvertaling gewerkt.

Praat er samen over door en kijk of anderen er net zo over denken als jij.

5

Bonustrack

Gebruik hiervoor de bijlage met de Bijbelverzen. Tijdens de ontdekkingstocht is er een flinke bui gevallen. Daardoor zijn alle zinnen verregend en in de verkeerde volgorde geraakt. Zet jij ze weer in de goede volgorde? Je leert hiermee meteen een woordje Fries, Grieks en Congolees!

6

Reisleiders

★ Essentieel

In het geloofsavontuur ben je samen op reis. Je mag volgen en luisteren, maar er zijn ook anderen die juist achter jou aangaan!

- Een vraag om mee te beginnen: wie is/was voor jou een reisleider in het geloof?

Om een reisleider te zijn, hoef je niet alles te weten. Je mag anderen meenemen op de weg achter Jezus aan, ook al heb je niet op alle vragen een antwoord. Bijbelvertalers doen dit ook. Door hun werk kunnen mensen de Bijbel begrijpen, wat hen helpt om Jezus te volgen. Nu hoef jij de Bijbel niet te vertalen, maar je mag er wel over vertellen! Met hetzelfde doel: dat anderen in jouw omgeving de Bijbel leren lezen en daarin ontdekken wie God is.

- Iedereen kiest voor zichzelf een categorie mensen voor wie hij/zij een reisleider kan zijn: Familie/klasgenoten/online vrienden/sportmaatjes/mensen uit je buurt/collega's/anders ...
- Maak groepjes van tieners die dezelfde categorie hebben gekozen. Degenen die alleen zijn, kunnen met elkaar een groepje vormen.
- Vertel aan elkaar wat deze mensen voor je betekenen.
- Help elkaar daarna om een concrete opdracht te maken, waarbij je iets uit de Bijbel vertelt aan de mensen die je hebt uitgekozen.

Bijlage

Uitleg

Op deze pagina staat de Avonturenkaart. De printversie op A3-formaat vindt u achterin dit document.

Avonturenkaart

UITLEG

Ga op avontuur en leer bij elk punt iets nieuws over het belang van Bijbellezers. Bepaal zelf je route door steeds een ander, willekeurig punt te kiezen. Ga in ieder geval langs de hoofdpunten voor de meest volledige les!

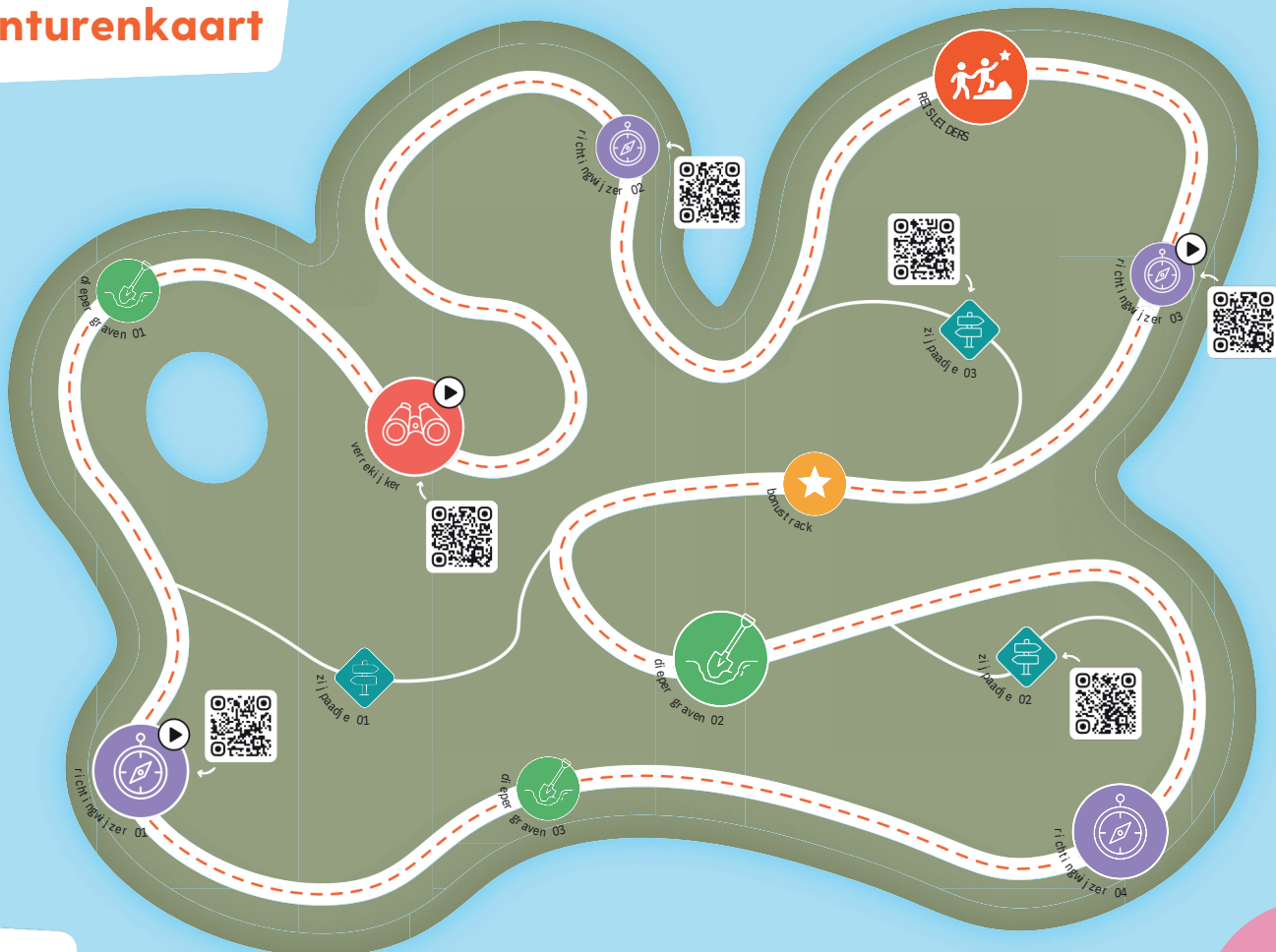
LEGENDA

- Verrekijker
- Richtingwijzer
- Dieper graven
- Reisleiders
- Bonustrack
- Zijpaadje

catechese

Moet je lezen!

Deze avonturenkaart hoort bij de catechese-les 'Moet je lezen!' van Wycliffe. Bij sommige punten hoort een bijlage uit de les.

Bijlage

Uitleg

In deze bijlage vindt u de Bijbelpuzzel en de Bijbelstudie.
Print de Bijbelpuzzel uit en knip alle stukjes los.

Bijbelpuzzel

4 net omkomme,

2 ete apesi Mwana na ye
moko-na-moko,

1 Po elingo elingi
Nzambe mokili,

5 ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον

4 abungisama te,

1 Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ
Θεὸς τὸν κόσμον,

2 dat Hij Zijn
eniggeboren Zoon
gegeven heeft,

3 mpo ete nionso oyo
andimi ye

3 dat elk dy't yn Him
leaut,

3 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς
αὐτὸν

5 maar eeuwig leven
heeft.

1 Want zo lief heeft God
de wereld gehad,

5 kasi azwa bomoi bwa
seko.

1 "Want sa wiis wie God
mei de wrâld,

4 niet verloren gaat,

4 μὴ ἀπόληται,

2 dat Er syn lenlingssoan
jûn hat,

2 ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ
τὸν μονογενῆ ἔδωκεν,

3 opdat ieder die in Hem
gelooft,

5 mar ivich libben
hawwe soe.

Bijlage

Bijbelstudie

- Lees 2 Koningen 22:1-13, 23:1-4 en 23:21-25
- Stel, je bent erbij, daar in de tempel met koning Josia. Je hebt je telefoon bij je en maakt een foto van alles wat er gebeurt. Wat is er op de foto te zien? Teken het op een bord of een groot vel papier, of beschrijf het aan de hand van de volgende vraagwoorden: Wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe, en toen?
- Als je het plaatje helder hebt, beantwoord dan de volgende vragen:
 - Op welke manier zie je iets van God in deze geschiedenis?
- Nu wordt er geen wetboek gevonden en de tempel is er ook niet meer. Maar je hebt wel een Bijbel. Kan je een voorbeeld noemen waarbij de Bijbel ineens veranderde van een boek met letters in een boek dat ook over jou gaat? Zo niet, vraag het thuis eens na of aan iemand in jouw kerk.
- Het is eigenlijk heel vreemd dat het wetboek kwijt was en in de tempel werd gevonden. Je zou zeggen dat de priesters er met hun neus bovenop zaten. Soms gaat het in de kerk net zo. We zijn er zo aan gewend om de Bijbel te hebben, dat we vergeten hoe ontzettend bijzonder het is! Op welke manier kan er in jouw kerk nieuwe aandacht voor de Bijbel komen?
- Wat heb jij nodig om actief met de Bijbel om te gaan? Geef elkaar concrete Bijbelstudietips.